

תקציר של המאמר:

Female chairs in the Boards of European National Sports Federations: A Comparative Study

שם המחברים: Luisa Esteban-Salvador, Emília Fernandes, Tiziana Di Cimbrini

Charlie Smith, and Gonca Güngör

מקור: 2022 <https://doi.org/10.5281/zenodo.6834671>

זהו מחקר השוואתי הבוחן את הייצוג והתפקיד של נשים בתפקידי מנהיגות בתוך התאחדויות הספורט הלאומיות באירופה. מטרת המחקר היא להעריך את מעמדן של יו"ריות נשים במועצות המנהלים של הפדרציות הללו ולהשוות את רמת הגיוון המגדרי בין מדינות שונות. המחקר משתמש בגישה השוואתית, ומנתח נתונים ממספר מדינות באירופה: איטליה, פורטוגל, טורקיה, בריטניה, וספרד. ההתמקדות העיקרית היא בבחינת נוכחותן של נשים בתפקידי מנהיגות, במיוחד כיו"ר מועצות המנהלים של התאחדויות הספורט הלאומיות. החוקרים אספו וניתחו מידע בנוגע להרכב המגדרי של מועצות אלה במדינות השונות תוך השוואה ביניהן.

במאמר נבחנת ההשפעה של גודל הדירקטוריון, הגיוון המגדרי של הדירקטוריון והגיל של הפדרציה (גיל ארגוני) על מגדר יו"ר הדירקטוריון בפדרציות ספורט של חמש המדינות, כדי לשפוך אור אילו גורמים תורמים לנוכחות רבה יותר של נשים יו"ריות במועצות הספורט. ממצאי המחקר מספקים תובנות לגבי המצב הנוכחי של הגיוון המגדרי בפדרציות ספורט ברחבי אירופה.

שלוש המדינות בהן שיעור היו"ריות הוא הגבוה ביותר מבין המדינות שנבחנו הן בריטניה (שבה יש מכסות ייצוג מחייבות לנשים), ספרד וטורקיה. ארבעה מודלים שונים לחיזוי מין יו"ר מועצת המנהלים נבדקו בניתוח רגרסיה לוגיסטית. המודלים התבססו על משתנים מנבאים שונים. מודלים 1 ו-2, הכוללים את כל המנבאים (גודל מועצת המנהלים, גיל הפדרציה, אחוז/מספר הנשים במועצת המנהלים, והמדינה), היו מובהקים סטטיסטית, מה שמצביע על כך שהם מסוגלים להבחין בין מועצות שבראשן גבר למועצות שבראשן אישה. המודלים הסבירו בין 7.4% ל-18.1% מהשונות במין היו"ר.

במודלים 3 ו-4, הניתוח לא כלל מדינות כמנבא. מודלים אלה גם הראו מובהקות סטטיסטית, מה שמצביע על יכולתם להבדיל בין מועצות עם יו"ר נשים לעומת גברים. המודל השלישי הסביר בין 3.4% ל-8.2% מהשונות, בעוד המודל הרביעי הסביר בין 3.3% ל-8.1%. בסך הכל, ארבעת המודלים סיווגו נכון 92.6% מהמקרים, מה שמצביע על רמה גבוהה של דיוק בחיזוי מינו של יו"ר המועצה.

בהסתכלות על המקדמים במשוואה, ניתן להבחין כי במודלים 1 ו-2, המשתנים התורמים באופן משמעותי לניבוי מין היו"ר הם מדינות איטליה, פורטוגל וספרד, בהשוואה לבריטניה כנקודת ההתייחסות. המקדמים השליליים עבור מדינות אלה מצביעים על ירידה בסבירות לקבל יו"ר אישה בהשוואה לבריטניה. משתנה גדול הדירקטוריון הראה גם מקדם שלילי, מה שמצביע על כך שהסיכוי ליו"ר אישה יורד עם מספר גדל והולך של חברי דירקטוריון, אם כי המובהקות הסטטיסטית חלשה. במודלים אלה, לאחוז או מספר המנהלות בדירקטוריון לא הייתה השפעה משמעותית על היות היו"ר אישה.

מודל 3 תומך באופן חלש בהשערה שגיוון מגדרי גדול יותר בדירקטוריון קשור להסתברות גבוהה יותר לקבל יו"ר אישה. עם זאת, מודל 4 מספק תמיכה חזקה יותר לשתי השערות המחקר. משמעות הדבר היא כי יש סיכוי גבוה יותר שיימצאו יו"ריות נשים במועצות ספורט קטנות יותר ובדירקטוריונים עם יותר דירקטוריות נשים בפדרציות - כאשר המודל אינו מבדיל לפי מדינה.

בהשוואה בין המדינות, הנתונים מראים שכאשר מודדים גיוון בדירקטוריון מגדרי באמצעות אחוז המנהלות, הסיכויים לקבל אישה כיו"ר דירקטוריון נמוכים משמעותית באיטליה, פורטוגל וספרד בהשוואה לבריטניה. עם זאת, כאשר מודדים את גיוון הדירקטוריון המגדרי על סמך המספר הכולל של הדירקטוריות, ההבדלים אינם מובהקים סטטיסטית. באשר לפדרציות טורקיות, המשתנים הקשורים לגיוון המגדרי של הדירקטוריון (מספר או אחוז כולל של נשים) לא תרמו באופן משמעותי למודל, אולי בשל הנוכחות הנמוכה של נשים במועצות הפדרציות הטורקיות (רק ב-34% מהפדרציות הטורקיות היו נשים בדירקטוריונים של התאחדויות הספורט).

ממצאים אלה מספקים תובנות לגבי הקשר בין הרכב מועצות המנהלים, הגיוון המגדרי והסבירות של אישה כיו"ר דירקטוריון במדינות שונות ובגדלים שונים של דירקטוריון. הדיון והסיכום של המחקר מדגישים מספר ממצאים חשובים. ראשית, באופן כללי, יש מספר קטן של נשים המכהנות כיו"ר דירקטוריון במדינות אירופה המנותחות, כלומר איטליה, פורטוגל, ספרד וטורקיה. המחקר מגלה שלמדינות אלו, בהשוואה לבריטניה, יש השפעה שלילית על הסבירות לקבל אישה כיושבת ראש מועצת המנהלים. עם זאת, לגודל הדירקטוריון, לגיוון המגדרי ולגיל הארגוני אין השפעה משמעותית על מין היושב-ראש.

למרות שמחקרים מלמדים שישנה השפעה חיובית כוללת של מכסות מגדריות בספורט, חוקרים שונים הגיעו למסקנה כי ישנם קשיים באימוץ מדיניות של מכסות להשגת שוויון מגדרי, וכפי שהממצאים של מחקר זה מראים, ההשפעה בפועל, בניגוד למצופה, אינה מאוד משמעותית בהתייחס למינוי אישה כיו"ר. התוצאות כאן מוכיחות ששיטת המכסות שנקבעה בבריטניה יכולה להשפיע על סבירות גבוהה יותר לאישה להתמנות כדירקטורית. עם זאת, מינוי לתפקיד יו"ר הדירקטוריון של מועצת ספורט אינו קשור למכסות אלא לשיקולים או מניעים אחרים. במחקר אחר משנת 2020 חוקרת בשם Valiente טוענת שמכסות אינן משפיעות על שיעור הנשים יו"ריות של מועצות הפדרציות.

שנית, לגיל הפדרציה אין השפעה משמעותית על מינו של יו"ר ההנהלה. זה מרמז שסטריאוטיפים מגדריים גוברים על ההקשר ההיסטורי של הפדרציה.

שלישית, התוצאות מראות שכאשר אנו מוציאים את המדינות מהניתוח, המספר הכולל של המנהלות וגודל הדירקטוריון הם הקובעים נוכחות של אישה כיו"ר. עם זאת, לאף אחת מהפדרציות אין יו"ר אישה בראש אחת ממועצות הספורט בתחומי הספורט הבולטים ביותר, כמו כדורגל. אנו רואים נוכחות תכופה יותר של נשים יו"ריות בתחומי ספורט פחות דומיננטיים וקטנים יותר כמו חץ וקשת, קיקבוקסינג או טאיקוונדו.

ההשוואות הבינלאומיות של המחקר מתיישבות עם מחקרים קודמים, ומדגישות שהייצוג של נשים בתפקידי מנהיגות בארגוני ספורט נותר נמוך בעולם. היעדר קשר משמעותי בין מכסות מגדריות וגיוון מגדרי בדירקטוריון לבין מינוי אישה כיו"ר מצביע על כך שהשגת איזון מגדרי והגברת נוכחותן של נשים כיו"ר דירקטוריון דורשות מדיניות ואסטרטגיות נוספות הקשורות לתהליכי גיוס ומיון.

למחקר יש השלכות על קובעי מדיניות ובעלי עניין בעולם הספורט, שכן הוא מצביע על הצורך ליישם או לבדוק מדיניות לקידום שוויון מעבר למכסות המגדריות. הממצאים מדגישים את החשיבות של התייחסות לשיח מפלה, קידום גיוון והתחשבות בגורמים מעבר לגבולות הלאומיים בהבנת הגישה של נשים לתפקידי מנהיגות בהתאחדויות ספורט. מחקרים עתידיים יכולים לחקור את השפעתן של תרבויות לאומיות וקשרים אישיים או משפחתיים על ייצוג נשים כיו"ר מועצת המנהלים בפדרציות ספורט.